

Elmegyünk szavazni

EÖRSI ISTVÁN

A kár igennel szavazunk, akár nemmel, a külországi magyarok és az áttelepülők helyzete nem fog javulni. A kapitalizmus természete nem változik – ez a szerkesztők által a szövegből kiemelt nagybetűs bejelentés kiált ránk Tamás Gáspár Miklós Tartózkodunk a szavazástól című cikkének tetejéről. Mális felvetődik a kérdés: ha nem szavaznánk igennel és nemmel sem, hanem bojkottálnánk a szavazást, ahogy a szerző teszi majd, akkor remélhetnénk, hogy megváltozik a kapitalizmus természete? És milyen értelemben változik meg? Azt kell hinnünk, hogy a szerző szerint a kapitalizmus megjavul, különben nem azt a megoldást választaná, amit választ, vagy ha azt választaná, akkor döntését nem így indokolná meg. De hogyan javulna meg, ha nem változik a természete? Nincs ma a világ kapitalista országaiban, így hát Magyarországon sem olyan fájó szociális nyomorúság vagy anomália, amelynek ne volna köze a kapitalizmus természetéhez. Minthogy azonban a kapitalizmus természete nem változik, ne foglalkozunk ezekkel a nyomorúságokkal és anomáliákkal? A cikkből logikusan csak az olvasható ki, hogy bolond, aki véleményt nyilvánít akármiről is, hiszen irreleváns, amit gondolhatunk vagy tehetünk: a kapitalizmus természete úgysem változik. A kapitalizmus éjszakájában minden felelet egyformán fekete.

Akkor hát a tartózkodás a szavazástól szintén fekete válasz ebben az éjszakában. Azt is mondhatnánk, hogy – amennyiben nem az érdektelenség, a tanácstalanság vagy a közöny, hanem a szellemi függetlenség demonstrálásának vágya motiválja – ez a legfeketébb. Aki elvi okból, például a kapitalizmus természetére hivatkozva nem szavaz, az csak elhitei magával a semlegességet, valójában azonban az esélyesebb fél pártját fogja. És az előzetes felmérésekből előre fogja tudni, hogy kiket támogat.

Mi viszont elmegyünk szavazni, mondom, perze én is csak a magam nevében, de szintén többes számban, hogy stílusos legyek. Mind a két kérdésre „nem”-mel fogunk válaszolni, miközben a po-

kolba kívánjuk azokat, akik erre a szörnyűségre rákényszerítenek bennünket. A kórház-privatizáció dilemmájára most csak azt mondjuk, hogy egyetlen következményét látjuk előre: a tilalom meggátolja, hogy ebbe a sok év óta kilátástalanul tengődő ágazatba akármilyen feltételekkel magántőke áramoljon be. Vagyis elzárja az egészségügyi ágazatot esetleges új forrásoktól, anélkül, hogy bármilyen alternatívát kínálna. Igaz, hogy az egészség életünk más fontos, életadó vonatkozásaihoz hasonlóan, „nem tisztán gazdasági probléma”, de állandó pénzhiányban nem tudja kibontakoztatni erkölcsi és szociális értékeit. Tamás Gáspár Miklós szerint a privatizálás tilalma „Lehetőséget nyújt arra, hogy a társadalom, esetünkben: a magyar nép valamiféle uralmat gyakorolhasson élete kulcsfontosságú részei fölött.” Vajon mire gondol? Hát megengedi ezt a magyar népek a kapitalizmus természetét? Nem engedi meg, mondja a szerző: „A megoldás nyilván a társadalombiztosítás egésze fölötti népi ellenőrzés megszerzése volna, ez viszont a jelenlegi kapitalizmus körülményei között nem valószínű.” Vagyis ne privatizáljunk kórházakat, hogy a társadalom megőrizhesse ellenőrző szerepét, és a magyar nép uralmat gyakorolhasson ebben a létfontosságú szektorban, noha „nem valószínű” (micsoda tündéri understatement!), hogy erre lehetőséget kap. Ezt nem pityipalkó írja, és nem is a Magyarok Világszövetsége agytrösztyének egyik Einsteinje, hanem Tamás Gáspár Miklós.

És hogyan gondolkodik a kettős állampolgárság dilemmájáról? „Kettőszakad majd az erdélyi magyarság: lesz, aki marad, lesz, aki megy – és százezrek fognak habozni, ide-oda hányódní.” Ha megszavazzák a törvényt, százezrek jutnak honpolgári jogokhoz, és ez „szürreális” összegekkel terheli meg a magyar államot, ami „lehetetlen, tehát ebből semmi se lesz.” Ezért „az Országgyűlés majd kilúgozza, elszegényíti az állampolgárság tartalmát”, amely ennek következtében „alig jelent majd annyit, mint a hirhedt magyarigazolvány.” Mégsem lehet „nem”-mel szavazni, mert „a kettős állampolgárság eszelős ötletében rejlik erkölcsi lényeg – az utódállami, kisebbségi magyarság iránti tiszteletteljes és testvéri érzések ki-

fejeződése – érvényes. Szép. Jó.” Csak a végeredmény látszik előre: „...Orbán Viktor megint miniszterelnök lesz – ezt szolgálja az egész cirkusz.” A kettős állampolgárság tehát magyarok százezreinek tragédiáját okozza majd, bagóért, mert az állampolgárságot igazoló papírokon kívül az új állampolgárok semmit se kapnak, maga az akció csupán Orbán Viktor politikai céljait szolgálja, mégsem lehet „nem”-mel szavazni, az „erkölcsi lényeg” miatt. Tamás Gáspár Miklós komoly arccal állítja, hogy a kisebbségi magyarság iránti tiszteletteljes és testvéri érzések kifejezésének az a módja, ha a magyarok etnikai alapon megkapják a kettős állampolgárságot, amely nyomorba és kétségbeesésbe dönti őket.

A magyarság trianoni
szétszakadásának
maradandó, súlyos traumáit
csak az Európai Unió
integráló ereje gyógyíthatja meg.
Ez lassú út, és nem zökkenőmentes,
meg kell tehát könnyíteni.

A magyarság trianoni szétszakadásának maradandó, súlyos traumáit csak az Európai Unió integráló ereje gyógyíthatja meg. Ez lassú út, és nem zökkenőmentes, meg kell tehát könnyíteni. Ma a nemzetek – és különösképpen azok, amelyeket nem terhel világpolitikai felelősség vagy ambíció – első sorban kulturális entitások. Az anyaországnak sokkal több szellemi és anyagi segítséget kell nyújtania annak érdekében, hogy túlnyúlva az országhatárokon megerősödjön és kiterjedjen az immár szembeszökő különbözőségeket is magában foglaló, egységes kulturális nemzet. Nagyvonalú vízumpolitikával elő kell mozdítani az utódállamok magyar kisebbségeinek mozgásszabadságát. Ha ez a szomszédos államok ellenállásába ütközik, a kedvezményes vízumpolitikát ki kell terjeszteni az illető állam egyéb nemzetiségeire is. Meg kell

könnyíteni, egyéni alapon, a kettős állampolgárságot az olyan kisebbségi magyarok számára, akiket foglalkozásuk, érdeklődésük, kapcsolatrendszerük Magyarországhoz köt, vagyis azok számára akik itt akarnak, és tudnak is itt élni.

Az „igen” szavazatok többsége esetén Romániában az áttelepülések következtében magyar párt többé minden valószínűség szerint nem juthat a parlamentbe. A romániai magyar állampolgárok leválnak a többségi nemzetről, és politikai képviselet híján hamarosan kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek. A várható magyarelles hangulatkelés a román állampolgárságú magyarokat sem kíméli majd. A konfliktusok folyamatosan és egyre súlyosabban terhelik meg az anyaország és Románia kapcsolatát és beláthatatlan következményekre vezetnek.

Szlovákiában másfajta konfliktus fenyeget. A szlovák kormány valószínűleg úgy viselkedik majd, mint a kedvezménytörvény idején: bejelenti, hogy a magyar állampolgársággal járó kedvezmények diszkriminatív jellegűek, mert különbséget tesznek Szlovákia állampolgárai között. Ha a szlovákiai magyarok felvehetik a magyar állampolgárságot, akkor ettől a szlovákiai szlovákok vagy ukránok sem tilthatók el. Ugyanígy érvelhet Szurbia, sőt még Románia is. Tapasztaltuk már, hogy az Európai Unió elfogadja az efféle érvelést. Így aztán az állampolgársággal járó összes jogok túlterjedhetnek az etnikai határokon. A viszony megromlik a térség országai és népcsoportjai között. Közép-Élet-Európa e konfliktusok következtében marakodó, dühös kutyák játszóteréhez lesz hasonló. Olyan marakodás lesz ez, ahol a nemzetközi kövélemény a magyar ebeket rüheseknek tekinti majd. Az Európai Unió régi országaiban számottevő erő nem tűrheti el, hogy a nemzetállamok integrálódásának korábban országhatárokon átnyúló nemzetállamot óhajtunk alapítani, oly módon hogy az állampolgárságot, ezt a politikai kategóriát a mi nemzetiségi viszályokban és tömegtragédiákban oly gazdag hagyományú térségünkben etnikai fogalomvá varázsoljuk át. Sőt azt is kétlem, hogy tőlünk nyugatra bárki is felfogná e törekvés értelmét. Úgy bámulnak majd ránk, mint gyorsvonatból az eszkimókra.